

СТУДИЯ III

БИБЛИЯТА КАТО БОЖЕСТВЕННО ОТКРОВЕНИЕ – РАЗГЛЕДАНО В СВЕТЛИНАТА НА РАЗУМА.

Библейски твърдения и външни доказателства за достоверността ѝ. – Античност и съхранение. – Моралното ѝ влияние. – Подбуди на писателите. – Общ характер на Писанията. – Мойсеевите книги. – Мойсеевия Закон. – Особенности на управлението установено от Мойсей. – То не било система на свещенническо управление. – Инструкции за граждански управители. – Богати и бедни равни пред Закона. – Гаранции срещу злоупотреба с правата на народа. – Свещеничеството – необлагодетелствувана класа. Как се издържала и т.н. – Предпазни мерки срещу подтискане чужденци, вдовици, сираци и слуги. – Библейски пророци. – Съществува ли всеобща връзка на единство между Закона, Пророците и писателите на Новия Завет? Чудесата не са неразумни. – Разумно заключение.

Библията е факел на цивилизацията и свободата. Благотворното ѝ влияние върху обществото е признавано от най-великите държавници, макар че в по-голямата си част, те гледали на нея през призмата на различни противоречиви веруя, които издигайки Библията, явно изопачават отвратително уче-

нията ѝ. Великата стара Книга за съжаление е изопачавана неумышлено от приятелите ѝ, много от които биха дали живота си за нея, и все пак и причиняват по-голяма вреда от враговете ѝ твърдейки, че подкрепя лелеяната им от дълго време погрешна концепция за Истината ѝ получена чрез традициите на бащите им. Дали те ще се събудят, преразгледат предсказанията си и объркат враговете ѝ, като ги разоръжат?

Тъй като светлината която получаваме от природата ни кара да очакваме от Бога по-пълно откровение от това което ни дава самата природа, разсъдливият, мислещият ум ще бъде готов да изследва всяко нещо което твърди, че притежава разумно външно доказателство, че наистина е такова твърдение. Библията твърди, че е такова божествено откровение. Тя идва при нас с подходящо външно доказателство за вероятната точност на твърденията ѝ, и ни дава разумна надежда, че едно по-задълбочено изследване ще разкрие по-пълно и по-положително доказателство, че наистина е Божие Слово.

Библията е най-старата съществуваща книга. Преживяла е бурите на тридесет века. Хора са се опитвали с всички възможни средства да я забранят и премахнат от лицето на земята. Те я криели, погребвали, считали за претъпление наказуемо с смърт притежаването ѝ, а онези които вярвали в нея били

жестоко и безмилостно преследвани, но книгата още живее. Докато днес много от враговете ѝ са в гроба, а стотиците томове написани да я дискредитират и отхвърлят влиянието ѝ са отдавна забравени, Библията си проправила път в всеки народ и език на земята. Направени били 200 нейни различни превода. Самият факт, че книгата преживяла толкова много столетия, въпреки несравнимите усилия да се забрани и унищожи е най-сетне силно обстоятелствено доказателство, че Великото Същество, което тя твърди е неин Автор е също и неин Съхранител.

Истина е, че моралното влияние на Библията също е добро. Онези, които изучават внимателно страниците ѝ са неизменно издигани към по-чист живот. Други съчинения върху религията и различните науки сторили добро, облагородили и благословили до известна степен човечеството, но всички те взети заедно не успели да донесат радост, мир и благословение на стенищото творение, което Библията донесла както на бедни и богати, така и на учени и неучи. Библията не е книга която трябва само да се чете. Тя е книга която трябва да се изучава внимателно и умно, защото божиите помисли са по-високи от нашите помисли и пътищата му от пътищата ни. А ако желаем да разберем плана и помислите на безкрайния Бог, тря-

бва да напрегнем всичката си енергия за това важно дело. Най-богатите съкровища на Истината не винаги лежат на повърхността.

Тази книга постоянно посочва и се обръща към един забележителен характер – Исус от Назарет, който според нея е Божий Син. Отначало до край името, службата и делото му са забележителни. Че човек наречен Исус от Назарет живял и в известна степен бил забележителна личност по времето посочено от Библията е факт, потвърден и от историята, освен самата Библия. Това е напълно и по различен начин потвърдено. Че този Исус бил разпят защото се оказал противен на юдеите и свещенниците им е допълнителен факт извън доказателствата дадени от писателите на Новия Завет. Писателите на Новия Завет (освен Павел и Лука) били лично познати на учениците на Исус от Назарет, чийто учения излагат писанията им.

Съществуването на някаква книга предполага известна подбуда от страна на писателя ѝ. Затова ние запитваме, какви подбуди биха могли да вдъхновят тези мъже да прегърнат каузата на тази личност? Той бил осъден на смърт и разпят от юдеите като злодей и най-религиозните от тях одобрили и искали смърта му, като такъв, който не е достоен да живее. Прегръщайки каузата му и разгласявайки ученията му, те събуждали

презрение и жестоко преследване, рискували живота си и в някои случаи дори пострадали мъченически. Допускайки, че докато бил жив Исус бил забележителна личност, както в живота, така и в учението си, от какви подбуди са се ръководели някои за да прегърнат каузата му след като умрял? Особено след като смъртта му била толкова позорна? Ако предположим, че писателите измислили разказите си и че Исус е тяхен въображаем герой, колко абсурдно ще бъде да се предположи, че нормални хора, след като твърждали, че Исус е Син Божий, че се родил по свърхестествен начин, имал свърхестествени сили с чиято помощ лекувал прокажени, възвръщал зрението на сляпо родени, отварял ушите на глухи и дори възкресявал мъртви, колко абсурдно е да се предположи, че ще нагласят разказ за този характер, заявявайки, че малка група негови врагове го екзекутирали, като престъпник, докато в същото време приятелите и учениците му, а сред тях и самите писатели го забравили и избягали в момента на изпитанието?

Факта че светската история в някои отношения не е съгласна с тези писатели, не трябва да ни кара да гледаме на писанията им, като на неистинни. Онези които правят подобно заключение ще трябва да посочат и докажат подбудата на писателите да свидетелствуват лъжливо. Какви мотиви са ги

ръководели? Разумно ли е да са се надявали на щастие, слава, власт, или някакъв земен успех? Бедността на Исусовите приятели и непопулярността на самия им герой в сравнение с голямите юдейски религионисти, противиречи на подобна мисъл. Факта, че умрял, като злодей, смугител на мира и това, че нямал репутация, не давало надежда за завидна слава или земен успех на онези, които биха се опитали да възстановят учението му. Напротив, ако целта на онези, които проповядвали Исус била такава, нямаше ли бързо да се откажат откривайки, че то носи позор, преследване, затвор, бой и дори смърт? Разума ясно учи, че хора които пожертвували дом, репутация, почит и живот, които не живяли за удоволствие сега, но чиято главна цел била да издигне брата им човека и които внушавали морал от най-висш тип, не само имали мотив, но че мотива им бил чист, а целта им в огромна степен сублимна. Освен това разума заявява, че свидетелството на такива хора, подбудено само от добри и чисти мотиви е десет пъти по-ценно от това на обикновенните писатели. Тези хора не били фанатици. Те били хора на здравия разум и в всеки случай представляли причината за вярата и надеждата си и били упорито верни на разумните си убеждения.

Онова което отбелязахме тук е също така

приложимо и към различните писатели на Стария Завет. Те били главно хора, забележителни с верността си към Бога, а историята им като безпристрастен документ осъжда слабостите и недостатъците им и хвали добродетелите и верността им. Това би трябвало да изненада онези, които допускат, че Библията е манипулирана история, предназначена да внуши страх на хората с цел преклонение пред една религиозна система. В Библията има прямота, която я подпечатва като истинна. Негодници които желаят да представят за велик някой човек и особено ако искат да представят някои от писанията му за вдъхновенни от Бога, без съмнение биха обагрили характера му, като безупречен и благороден до крайна степен. Факта че подобна цел не е преследвана в Библията е *разумно* доказателство, че не е мошенически съчинена да мами.

След като имаме причина да *очакваме* Откровение на Божията воля и план и намирайки, че Библията, която твърди че е това Откровение е написана от хора в чиито мотиви не виждаме причини да ги оспорваме, но напротив виждаме причина за одобрение, нека изследваме характера на Писанията за които се твърди, че са боговдъхновенни за да видим дали ученията им съответствуват на характера, който *разумно* приписахме на Бога и дали носят вътрешно

доказателство за истинност.

Първите пет книги на Новия Завет и няколко от Стария са разкази или истории на факти известни на писателите и гарантирани от характера им. Ясно е на всички, че не е нужно специално откровение само просто да се каже истината по въпроси с които били интимно и напълно запознати. Все пак, тъй като Бог искал да направи откровение на хората и факта че историята на минали събития има работа с това откровение, това ще бъде подходяща основа за да предизвика намеса – разумна такава и че Бог би надзиравал и уредил така, че честният писател, който избрал за делото си, да бъде в контакт с нужните факти. Вероятността на историческите факти на Библията почива почти изцяло на характерите и мотивите на писателите им. Добри хора няма да говорят лъжи. Чистия извор няма да даде горчива вода. Обединеното свидетелство на Писанията прави да замлъкне всяко подозрение, че авторите им ще говорят или вършат зло за да последва добро.

Когато казваме че известни библейски книги са просто верни и грижливо пазят историята на бележити събития и лица от тяхно време, като кн. на Царете, Летописите, Съдиите и т.н., това по никакъв начин не прави невалидна истинността им. Когато си спомним, че Еврейските Писания съдържат

история, както и Закон и пророци и че историята и родословията им и т.н. са по-изрични при детайлизиране на обстоятелствата, поради очакване, че обещания Месия ще дойде в частност по линията на Авраам, виждаме причина за записване на известни исторически факти, които са разгледани неделикатно в светлината на двадесетия век. Така например ясен запис за произхода на моавците и амонците и отношението им към Авраам и израилитяните, по всяка вероятност бил необходим за историка за разбиране историята на народността им (Битие 19:36-38). По същия начин са описани децата на Юда от които произлезъл Давид, царят чрез когото се проследява назад до Авраам родословието на Мария, майката на Исус, както и това на съпруга ѝ Йосиф (Лука 3:23,31,33,34; Матей 1:2-16) Несъмнено по-важна била необходимостта от съответно установяване родословието, тъй като от това племе (Битие 49:10) щял да дойде управляващия израелски цар, както и обещания Месия. Затова малките подробности на детайлите не били давани при други случаи. Битие 38 гл.

Може да съществуват подобни или различни причини за други исторически факти записани в Библията, ползата от които можем да разберем постепенно, които ако и да не са исторически са само трактати

по морал, които могат да липсват без някаква вреда, но никой с основание не може да каже, че Библията някъде поощрява нечистотата. Освен това ще бъде добре да помним, че същите факти биха могли да бъдат изразени повече или по-малко деликатно на някой друг език и че докато преводачите на Библията с право са добросъвестни за да махнат нещо от текста, все пак живяли в време по-малко придирчиво в избора на рафинирани изрази от нашето. Същото може да се допустне и за ранните библейски времена и начина им на изразяване. Сигурно най-придирчивите не могат да възразят по този въпрос за някой израз в Новия Завет.

МОЙСЕЕВИТЕ КНИГИ И ЗАКОНИТЕ ПРОВЪЗГЛАСЕНИ В ТЯХ

Първите пет книги на Библията са известни, като петте книги на Мойсей, макар че никъде не споменават името му като автор. Извода, че са написани от Мойсей или под надзора му е разумен, като разказа за смъртта и погребението му бил добавен по подходящ начин от секретаря му. Липсата на положително твърдение, че книгите са написани от Мойсей не е доказателство против подобна мисъл, защото ако ги е написал друг за да измами и излъже, то той сигурно би твърдял, че са написани от велик държавник, водач

на Израел за да подсили измамата си. (Второзаконие 31:9-27) За едно нещо сме сигурни и то е, че Мойсей извел еврейския народ от Египет. Той ги организираше като народ под законите изложени в тези книги, а еврейския народ по общо съгласие твърдял в продължение на три хиляди години, че книгите му са подарък от Мойсей и ги считали за толкова священни, че йота или заглавие не трябвало да се променя – като по такъв начин давали увереност за чистотата на текста.

Писанията на Мойсей съдържат единствената заслужаваща доверие история, която съществува, за епохата която проследява. Китайската история се преструва че започва с сътворението, разказвайки как Бог излезъл с лодка и вземайки в ръката си бучка земя я хвърлил в водата. Бучката земя станала този свят и т.н., но цялата история е дотолкова лишена от разум, че и малко дете не може да бъде измамано от нея. Напротив разказа даден в Библията започва с разумното предположение, че Бог, Твореца, една разумна Първопричина вече съществувал. Този разказ не се занимава с това, има ли Бог начало, но с делото му и систематично уредения му прогрес. "В начало създаде Бог небето и земята." След това, пристъпвайки към произхода на земята, без подробности или обяснения (разказа за шесте дни-епохи) по

приготвянето ѝ за човека продължава. Този разказ е съществено потвърден от светлината натрупана от науката в продължение на четири хиляди години. Затова е далеч по-разумно да приемем твърдението, че автора му Мойсей е боговдъхновен, вместо да мислим, че интелигентността на един човек е превъзхождала интелигентността, комбинирана с изследванията на останалото човечество в продължение на три хиляди години, подкрепено от съвременни инструменти и милиони средства.

Погледнете след това системата от закони положени в Писанията. Те сигурно нямали равни на себе си, както по онова време, а и след това, дори до днес. Законите на нашия век са основани на принципи положени в Закона на Мойсей и оформени от хора, които считали Закона на Мойсей за произхождащ от Бога.

Десетте заповеди са кратък синопсис на цялия Закон. Декалога предписва кодекс за обожаване и морал, който би трябвало да порази всяки, който изучава Библията, като нящо забележително и ако преди не е бил известен и се намери сега сред руините и реликвите на Гърция, Рим или Вавилон (народи които се издигали и отново падали, дълго след като били дадени Законите) биха се считали за чудотворни, ако не и свърхестественни. Но познаването им, както и

познаването на твърденията им, породило известно безразличие, така че реалното им величие остава незабелязано, само с изключение на малцина. Наистина заповедите не учат за Христа, но те не били дадени на християните, но на евреите, не да учат вяра в изкуплението, но да убедят човеците в греховността им и нуждата от изкупление. Същността на заповедите са в голяма степен резюмирани от знаменития основател на християнството в думите: "Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърдце, с всичкия си ум, с всичката си душа и с всичката си сила" (Второзаконие 1:15) и "Да възлюбиш ближния си, както себе си." - Марко 12:30,31.

Управлението установено от Мойсей се различавало от всички други древни и съвременни управления по това, че твърдяло, че е управление на самия Творец и народа бил отговорен пред него. Законите и институциите им - граждански и религиозни твърждали, че произлизат от Бога и както ще видим сега, били в съвършенна хармония с онова, което разума ни учи, че е божия характер. Скинията в центъра на стана имала в отделението си "Светая Светих," проявление на Бог Иеова и присъствието му като тяхен Цар, откъдето посредством свърхестественни средства получавали инструкции за управляване делата им, като народ. Отряд священ-

ници бил натоварен с грижата за Скинията и само чрез тях бил позволен достъп и общуване с Бог Иеова. Първата мисъл на някои в връзка с това може би ще бъде! "Ах! Ето целта на организацията им. С тях както и с други народи, свещенниците управлявали народа внушавайки му доверие и възбуждайки у него страх за своя почит и полза." Но поспри приятелю! Нека не твърдим прибързано нящо, когато съществува добра възможност за изследване на въпроса с помоща на факти. Не е разумно да се правят прибързани заключения без факти. Доказателства на които не е отговорено противоречат на подобни предположения. Правата и привилегиите на свещенниците били ограничени. На тях въобще не им била дадена никаква гражданска власт и били напълно лишени от възможност да използват служебното си положение за да се налагат на правата или съвеста на народа. И тази уредба била направена от Мойсей, а самият той бил член на свещенническата линия.

Като Божий представител при извеждане на Израел от египетско робство, силата на обстоятелствата централизирали управлението в ръцете му и направили кроткия Мойсей автократ в власт и авторитет, но поради кротостта си той фактически бил свърхнатоварен слуга на народа, чийто живот бил изтощен от обременителните грижи на

положението му. В този критичен момент бил установен граждански ред – управление, което по самата си същност било демокрация. Нека не бъдем неправилно разбрани. От гледна точка на невярващите, управлението на Израел било демокрация, но от тяхна собствена гледна точка, то било Теокрация, т.е. Божественно управление, защото законите дадени от Бога чрез Мойсей не позволявали промени. Те не трябвало нито да добавят нито да отнемат от законовия си кодекс.

Погледнато от тази гледна точка, управлението на Израел било различно от всяко друго гражданско управление преди и след това. "Тогаз рече Господ Мойсею, събери ми седемдесет мъже от израеливите старейшини, които познаваш, че са старейшини на хората и надзиратели тяхни и доведи ги в Скинията на събранието за да застанат там с тебе и аз ще слеза и ще говоря там с тебе и ще взема от духа, който е на тебе и ще туря на тях и ще носят товара на хората наедно с тебе за да го не носиш сам." (Числа 11:16,17) Виж също от 24 до 30 стих, като пример за истинско държавничество и кротост. Повтаряйки този въпрос Мойсей казва: "Тогаз взех началниците на племената ви, мъдри мъже и познати (влиятелни) и поставих ги началници над вас, хилядоначалници и стоначалници и петдесетоначалници и десето-

началници и надзиратели в племената ви."— Второзаконие 1:15; Исход 18:13-26.

Става ясно, че изтъкнатия законодател, бил далеч от това да търси увековечаване или увеличаване на власта си, поставяйки управлението на народа под контрола на пряките му роднини от свещенническото племе, използвайки религиозния им авторитет да оковат правата и свободите на народа. Тъкмо напротив той, въвел за народа форма на управление пресметнато да култивира дух на свобода. Историите на други народи и управници не сочат подобно нещо. В всеки случай управника е търсели собственото си възвеличаване и по-голяма власт. Дори в случаите когато такъв подпомагал установяването на република от последващите събития ставало ясно, че прави това с цел да спечели народното благоволение за увеличаване на собствената си власт. В положението в което се намирал Мойсей, някой амбициозен мъж ръководен от политически съображения и опитващ се да увековечи измамата в ущърб на народа, би работил за по-голямо централизиране на власта в свои и на семейството си ръце, особено когато това изглеждало лесна работа поради религиозния авторитет, който почти бил на страната на това племе и поради твърдението на народа, че е управляван от Бога от Скиинията. Не е възможно да се допу-

стне, че човек способен да създаде такива закони и управляващ такъв народ, ще бъде до такава степен нечувствителен, че да не види каква би могла да бъде тенденцията на поведението му. Управлението на народа поставено в собственните им ръце било толкова голямо, че макар да имало условие по-тежките случаи които управителите не можели да решат и трябвало да предават на Мойсей, все пак самите те решавали какви случаи да се предоставят на него. "Всяка работа, която е мъчна за вас отнасяйте до мене и аз ще я слушам."- Второзаконие 1:17.

Погледнато от тази страна, Израел бил република, чийто служители действували под божественно поръчение. А за да се объркат онези, които невежественно твърдят, че Библията санкционира имперско управление над народа, вместо управление на "народа чрез народа" ще отбележим, че републиканската форма съществувала в продължение на повече от четиристотин години. Тя била променена в царство по настояване на "старейшините" без божие одобрение, който казал на Самуил, който действувал тогава като един вид неофициялен президент; "Послушай гласа им и постави им цар защото не отхвърлиха тебе, но мене отхвърлиха за да не царувам над тях." Самуил обяснил как правата и свободите им не ще се съблюдават и как при тази промяна ще

станат слуги и все пак народа бил увлечен от популярната идея илюстрирана около тях от другите народи. (1-ва Царе 8:6-22) При разглеждане описанието на *желанието* им да имат цар, който не е впечатлен от мисълта, че Мойсей би могъл да се установи стабилно, като глава на велика империя и то не много трудно.

Докато Израел, като цяло съставлявал една нация, все пак племенното разделение било винаги признавано след смъртта на Яков. Всяко семейство или племе, по общо съгласие избирало или признавало известни членове за свои представители или началници. Този обичай продължил дори и по време на продължителното им робство в Египет. Те били наречени началници или старейшини и на тях именно Мойсей предал почитта и властта на гражданското управление, докато ако пожелал да съсредоточи в себе си и семейството си властта, те щяха да са последните почетени с власт и служебно положение.

Инструкциите дадени на определените за гражданско управление, като от Бога са модел на простота и чистота. Мойсей заявява на народа, като съдиите го слушали: "И заповядах на съдиите ви в онова време и реках: Слушайте съдбите на братята си и съдете праведно между човека и брата му и чуждия му. В съда да не гледате на лице. Да

слушате малкия както голямия. Да нямате страх от човеческо лице, защото съдът е божий и всяка работа, която е мъчна за вас, отнасяйте до мене и аз ще я слушам." (Второзаконие 1:16,17) Такива трудни случаи след смъртта на Мойсей били довеждани право при Бога чрез Първосвещенника. Отговора бил ДА или НЕ чрез Урим и Тумим.

Предвид тези *факти*, какво ще каже теорията, която допуска, че книгите били написани от свещенници мошеници за да си осигурят влияние и власт над народа? Възможно ли е хора като тях за подобна цел да съчинят писания, разрушаващи целите, които си поставили предварително - писания които убедително доказват, че велика началник на Израел, който бил от собственото им племе, по божие настояване лишил свещеничеството от гражданска власт, давайки я в ръцете на народа? Ще счете ли някой такова заключение за разумно?

И отново заслужава да се отбележи, че законите и на най-напредналата цивилизация днес не предвижда по-грижливо, богати и бедни да бъдат поставени на едно равнище по отговорност пред гражданския закон. Мойсеевите закони не правели никакви разграничения. Що се касае до предпазването на народа от опасността случайно някой да обеднее много, а друг изключително да забогатее и се усили, никой друг

национален закон не е бил издаван, който толкова грижливо да спазва този пункт. Мойсеевия Закон предвиждал всяка петдесета година-юбилейна година за възстановление и реституция, като по такъв начин предотвратявал абсолютното отчуждение на собствеността. С това Закона пречел на натрупването ѝ в ръцете на малцина. (Левит 25:9, 13-23, 27-30) Фактически те били учени да се считат за братя и да действуват съответно. Да си помагат едни други без компенсация и да не вземат лихва един от друг. Виж Исход 22:25; Левит 25:36,37; Числа 26:52-56.

Всички закони били направени публично достояние, като по този начин се предотвратявало хитри хора да се месят успешно в правата на народа. Законите били изложени по такъв начин, че всеки който желае да може да ги препише, а с оглед най-бедните и неуки от тях да ги знаят се вменявало в задължение на свещенниците да ги четат на народа на седмичните им празници. (Второзаконие 31:10-13) Разумно ли е да се допустне, че подобни закони и институции са замислени от лоши хора, или от хора планиращи да измамат и лишат народа от свободи и щастие? Подобно предположение ще бъде неразумно.

Що се касае до правата и интересите на чужденците и враговете, Мойсеевия закон